

LASTETÖÖ ARUANNE 2016

Põltsamaal, 20. septembril 2017

Raamatukogud peegeldavad väga hästi Eestimaa hädasid ja rõõme.
(palju lapsi- vähe lapsi, kool/lasteaed on- ei ole, arvutipark on- ei ole, uusi raamatuid on- ei ole piisavalt, raamatukoguhoidja palk teeb rõõmu- ei tee)

MEIE TÖÖKS VAJALIK

lapsed

maja+ inventar= füüsiline keskkond

raamatukogutöötajad

Raamatukogu- koht, kuhu laps (ja noor) soovib ja tahab tulla oma vaba aega veetma ja kus me seeläbi saame teda kaasata ka lugemisega seotud tegevustesse.

Eesti Lastekirjanduse Keskus on pikaajaline hea koostööpartner koolitaja, ideepanga, vabariiklike lasteürituste algataja, kõrgel tasemel kunstinäituste kokkupanija ning vahendaja rollis.

Maakondlike lasteürituste korraldamise koordineerimisel on keskraamatukogudel oluline roll.

Maakondlikud suvelugemisprogrammid, viktoriinid ja mälumängud, omaloomingupäevad ja näitused, ettelugemised.

See on väikestele kogudele oluline, et suurem veab ja aitab.

Sünnipäevad

- Haapsalu Lasteosakond tähistas septembris oma 65. sünnipäeva
- Suvelugemine oli seotud Paide linna sünnipäevaga **Loeme 725**, eesmärk oli lugeda suve jooksul 725 raamatut- samapalju kui linnal vanust.
- 2017. aastal tähistatakse Tallinna Keskraamatukogu 110. aastapäeva, e-raamatukogu ELLU viiendat sünnipäeva
- Põltsamaa 90

Raamatukogutöötajad

Reet- Rakvere, Epp- Viljandi, Nelli- Põltsamaa, Helle- Võru, Ädu Tartus ja kõik teised, kes lastega tööd teevad. Krista Kumberg oma tuntud headuses- Haapsalu RAHVUSLIK AARE(meie Kaja)

Lasteosakonna bibliograaf Krista Kumberg esines ettekannetega lastekirjandusest 9 korral , osalemine žüriides, konkurssidel, komisjonides, töögruppides, toimkondades jms. , arvustusi ning artikleid lastekirjanduse teemadel on ilmunud nii kohalikus kui üleriiklikus ajakirjanduses kokku 26.

LASTETÖÖ ARVULISED NÄITAJAD, PÕHJENDUSED, LUGEMISHARJUMUSTE KUJUNDAMINE.

Üldiselt on kõikjal lastetöö arvulised näitajad langenud

Põhjendusi:

Kus külastuste arv suurenenud, seal erinevaid tegevusi rohkem.

Rapla- „Maaraamatukogudest on saamas kohad, kus lapsed ja noored veedavad küll vaba aega, kuid üha vähem laenutavad raamatuid.”

- „Viljandi maakonna laste- ja noorteteeninduse üldised arvulised näitajad jätkavad langustendentsi.”
- Jaanus Kõuts: ”Nii külastuste kui laenutuste arvu vähenemise trend on viimase viie aasta statistikas nähtav üle terve Eesti. Muutuste põhjustajateks võib pidada peamiselt raamatukoguväliseid tegureid, sh näiteks nutitelefonide kasutamise levikut laste hulgas. Muutused kultuuris peaksid esile kutsuma sobivaid muutusi raamatukogudes, kuid toimivaid uusi meetmed lugemishuvi toetamisel ei ole välja kujunenud”.

Lääne maakonnas langesid laste lugemise näitajad. Loeti peamiselt koolis vaja minevat kirjandust, raamatukogusid kasutati rohkem oote ja ajaviite ruumidena. Koolide väga tihe huvitegevus, väljasõidud, spordivõistlused võtavad suure osa laste ning noorte ajast.

- Hiumaa- „Meeldiv on tõdeda, et juba paar aastat on terve Hiumaa lõikes plussis laste ja noorte lugejate ja nende külastuste arv. Laenutused seevastu on natuke langenud.”
- Järvamaa: „Lugemishuvi on vähenenud, paljudel lastel puudub ka kodune eeskujuline raamatute ja perioodika lugemiseks. Vanemad on samamoodi nuti ja netisõltlased. Kui neti eelsel ajastul oli lugemisele konkurendiks TV, siis nüüd on televisioon lugemist toetav: positiivse näitena võib tuua ETV saadet Rakett69, mille õhutusel laenutatakse põnevaid keemia ja füüsika alaseid eksperimentide ja katsete raamatuid. Kirjandusministeeriumis tutvustatud lasteraamatuid tullakse juba saatejärgsel päeval raamatukogust nõudma. „
- Põlvamaa: „Oluline “raamatusoovitaja” on televisioon, kus nähtud saated või filmid (vahel ka reklaamid) tekitavad huvi sama tegelastega raamatute järele.”

Lugejate osas on langus (3,2%), külastused ja laenutused on kasvanud .

Lugemisharjumiste kujundamine on kompleksne tegevus, mis põhineb raamatukoguhoidja heal kirjanduse tundmisel ja lastega suhtlemise oskusel, koostöövõimel lasteasutustega jne.

Põltsamaa- „Laste- ja noorte lugemisharjumuste kujundamisel ja arendamisel on väga tähtis lugejate huvisid arvestav ning väärtkirjandust sisaldav raamatukogu fond. Pöörame suurt tähelepanu väikelaste raamatute komplekteerimisele ja laenutamisele”.

Valgamaa: „Laste väheneva lugemuse põhjused:

- kool ja kooliväline huvitegevus,
- muu meelelahutus (internet, televisioon) on kergemini kättesaadav ja huvitavam kui raamatu lugemine,

- lugemiseks piirduakse enamasti kooli soovitusliku kirjanduse lugemisega

Tartumaa: „Lastest raamatukogu kasutajate arv on suurenenud 133 võrra, külastusi 1084 rohkem, kahjuks laenutuste arv on vähenenud 2112 võrra. Koolides asuvad raamatukogud mainivad, et lastele meeldib raamatukogudes vahetundide ajal aega veeta, aga laenutamine ei ole intensiivne, sirvitakse raamatuid ja ajakirju, kasutatakse isiklikke nutiseadmeid, suheldakse omavahel. Teatud osa lastekirjanduse laenutusi teevad lapsevanemad registreerimata last lugejaks, seda peetakse lihtsamaks võimaluseks, et kõik laenutused oleksid ühes kohas ja ülevaade lihtsam. „

Kambja raamatukogu arvamuse: „Lugemisharjumusi on raske, et mitte öelda võimatu kujundada, kui lapsed ja noored raamatukogusse ei tule ja vabatahtlikult raamatuid lugeda ei soovi. Raamatukogu ei suuda katkestada ega väärida nutiseadmete meelelahutusliku kasutamise võidukäiku, sest lugemine nõuab lapselt-noorelt paraku keskendumist ja vaimset pingutust. Kui on teada, et lapsevanemad võitlevad juba õpetajatega selle nimel, et lastele vähem ja õhemaid raamatuid lugeda antaks, siis raamatukoguhoidjal on veelgi keerulisem valitsevat mentaliteeti muuta. Kui aus olla, siis lugemisaktiivsuse õhutamiseks korraldatavate ürituste ja tegevustega suudetakse mõjutada ehk neid lapsi-noori, kes juba loevad, mitte neid, kes sellest eemale hoiavad”.

Tõrvandi raamatukogu: Lapsed armastavad raamatuid, lugemist, uute teadmiste saamist. Eriti selgeks saab see siis, kui saabuvad uued ajakirjad või kastiga uued raamatud. Seda õhivat, mis lapsi siis tabab, peab hoidma. Selleks on vaja tagada rahastus, et raamatud, just uued raamatud, oleksid lastele kättesaadavad. Ajal, mil rohkelt loeti, olid raamatud odavad ja kättesaadavad. Praegu jäävad paljud uued raamatud küla- ja kooliraamatukogudesse saabumata mitte huvi-, vaid rahapuudusel. Seega ei ole täiskasvanutel mitte mingisugust õigust öelda, et lapsed ei ole raamatutest huvitatud. Leian, et haridus- ja kultuuriministerium peaksid töötama selles suunas, et kõigil lastel oleks juurdepääs uuele laste- ja noortekirjandusele.

- Pärnu: „Laste ja noorte laenutuste osas numbrite languse põhjustena on välja toodud:

Elanike arvu vähenemine;

Õpilaste arvu vähenemine või kooli sulgemine;

Valikuvõimaluste paljusus noortel;

Lapsevanemate ja õpetajate eeskujude puudumine lugemisharjumuse tekkimisel

- Narva: „Laste lugemus ei ole võrreldes eelnevate aastatega vähenenud, küll aga võib rääkida sellest, et muutunud on lugemise allikad. Lugejate arv on võrreldes eelneva aastaga vähenenud ning langenud 2014. aasta tasemele. „
- Võru: „Tegusad noortekeskused tõmbasid endale rahutuma hingega ajaveetjad. Laste arv koolides vähenes. Oma osa laste külastuste arvu langusse andis laste AIPi külastuste vähenemine peaaegu kõikjal.

Maakonnas tervikuna vähenes laste laenutuste arv 6%. Põhjuseks toodi eelkõige üldine tendents eelistada kergemini omastatavat audiovisuaalset meelelahutust, aga ka kooli lugemisvara eksemplaride nappus, õpilaste arvu vähenemine lähikoolides, tublide lugejate lahkumine piirkonnast.

Paljudes raamatukogudes ei ole veel järjekindlalt asunud koolieelikuid lugejaks registreerima. Neile laenatakse raamatuid täiskasvanute lugejakontodele. Lapsevanemad eelistavad jälgida tagastamistähtaegu jm kohustusi ühel lugejakontol ja nõustuvad väikelapse lugejaks registreerima heal juhul alles pikema veenmise peale.

Ei saa jätta märkimata, et parim lugemishuvi ärataja ja edendaja on paljulugenuid karismaatiline raamatukoguhoidja, kes oskab igale lugejale tavapärasel raamatukogukülastusel leida õige raamatu, tunneb järgmisel korral huvi lapse lugemiselamuste vastu ja suunab lapsi üksteisele raamatuid soovitama. Paljudes väiksemates raamatukogudes ongi see ainus võimalus laste lugemist suunata. Individuaalse lähenemise olulisust ja positiivseid kogemusi märgiti mitme raamatukogu aruannetes (Kääpa, Meremäe, Tsolgo, Vana-Vastseliina, Parksepa jt).

- Rapla

Rita Merekivi Järvakandi raamatukogust leiab, et laste puhul mõjutab lugemist suuresti oskuslik soovitamine ja raamatu meeldivaks tegemine. Negatiivset mõju laste lugemisele avaldab kahtlemata vanemate eeskuju ja interaktiivse keskkonna pealetung. Eleri Vilumets Kuimetsaa raamatukogust ütleb: "Üha enam on põhikooli kohustuslik kirjandus siiski vabalt või kindlast hulgast raamatutest valitav, mis võimaldab individuaalset lähenemist. Tunnen vastutust leida nii eale kui ka maitsele sobiv raamat. Loodan, et see toob nad raamatukokku jälle tagasi või tekitab vähemalt lugemishuvi." Ilme Säde Kärust lisab: „Kõige paremini saab raamatukogutöötaja pakkuda raamatut, kui ta ise on selle läbi lugenu. Õppides tundma oma lugejaskonda ja hästi tundes kirjandust, saame õige raamatu viia kokku õigel ajal õige lugejaga. Kooliõpilaste hulgas on õpetaja soovitustel vaieldamatu autoriteet. Meie lugejate seas on lapsi, kes hoolitsevad oma perekonna lugemisvara eest. Jätkuvalt on vajalik lugemisharjumuste kujundamine ja lugemist soosiva õhustiku loomine". Vahastu töötaja Irma Robam lisab:” Laste lugemishuvi ja raamatukogu külastamine sõltub kodusest eeskujust ja prioriteetidest."

Lastetöö on aktiivsem raamatukogudes, mille teeninduspiirkonnas on kool, lasteaed.

Hagudis tõusis üle mitme aasta õpilaste arv koolis, see kajastub raamatukogu kasutamise arvnäitajates. Kodilas vastupidi.

2017. aasta alguses avati Alu haruraamatukogu uutes ruumides, mis peaks mõjutama positiivses suunas lasteteeninduse näitajaid .

FÜÜSILINE KESKKOND

- Rakvere- väikelasteala kujundamine oli ja on üks prioriteetidest Tunnelriiulid , mis pakuvad mänguvõimalusi ning ka lugemis- ning pikutamispaiku.

Tumbaderingi, mis on omavahel ühendatud takjakinnitusega , mis pakuvad mänguvõimalusi ning ka lugemis- ning pikutamispaiku.

Väga inspireeriv ja värskendav on nuputada uue ruumikujunduse tõttu tekkivaid uusi tegutsemisvõimalusi ning kavandada väikelasteala edasisi arendusi.

Probleemiks on praegu see, et noorteala on välja kujundamata.

- Põlvamaa: „Puudu on teismelistele oma nurgake. Hea, kui raamatukogudes on oma sopike lastele. Keskraamatukogu lasteteeninduse mõnusa lugemispesa on avastanud lasteaiarühmad. Koos vaadatakse raamatuid, mida lasteaias pole, ja kuulatakse ka raamatukoguhoidjat ette lugemas. Samas veedavad aega ka väikeste lastega pered. (Kohalkasutus kasvas lasteteeninduses aastaga 9,3%.) Väga mõnus lugemispesa on Saverna raamatukogus. Mitu raamatukogu soovib edaspidi raamatukogus lastele hubasemaid tingimusi luua (Erastvere, Linte).
- Rapla- leidsime võimaluse nn. noortealale (pehme diivan), lastealale Ingrid tegi telgi, sees padjad ja eraldi veel 3 kotttooli
- Tallinn- 2016. aastal pöörasime suurt rõhku raamatukogu ruumide kaasajastamiseks ja uute võimaluste loomiseks. Noortele loodi eraldi ala Väike-Õismäe raamatukogus, Kännukuke raamatukogus tehti vanema ja beebi tuba.

Sõle raamatukogu nõiakoobas sai tänu kunstnik Tiina Randojale .Koos sellega sai uue hoo sisse ka nõiakoopa kasutamine ürituste ruumina.

- Võru- Väga oluline on ka raamatukogus hubase, lugejasõbraliku ja inspireeriva keskkonna loomine, milles lapsed meelsasti aega veedavad ja endale mitmekülgset arendavat tegevust leiavad. Mõnusad lastenurgad mängude, joonistamis- ja meisterdamisvahenditega on juba paljudes raamatukogudes.

MEIE TEGEMISED

Aasta märksõnad- merekultuuriaasta, Heljo Mänd 80, Nukits

2016- MEREKULTUURIAASTA

temaatilised näitused, raamatute väljapanekud, aardejahid laevade meisterdamised, töötoad ja erinevad meretemaatikaga seotud üritused (nt.koostöö Meremuuseumiga, Tallinn)

Ettelugemise võistlus „Meri lastejuttudes”

Põltsamaa- Laevukesed Põltsamaale. Paberlaevukeste meisterdamise võistlus, millega tähistati ka Põltsamaa linna 90-ndat juubelit. Preemiaks meisterdajatele toimus „Laevameistrite kokkutulek“, kus jagati tunnustust tublimatele, ürituse külaliseks oli lastekirjanik Juhani Püttsepp.

Narva KRK- Mööda maad ja merd - Merekultuuriaasta üritused (8 üritust) 202 osavõtjat

Pärnu: „Suvel võisid keskraamatukogu külastajad merekultuuriaasta otsimismängu „Kalad tulid raamatukokku“ mängida. Iga tubli otsija osales mereloteriis, kus kõigi vastanute vahel vajalikku proviantti välja loositi.

Võru: „_Merekultuuri aasta_puhul korraldati maakonna raamatukogudes lasteraamatute väljapanekuid, raamatukogupäevade ajal loeti koos merejutte (Võrus, Antslas, Missos, Kuutsis, Urvastes jm). Varstu raamatukogus oli kaheosaline merekultuuriaastale pühendatud üritus. Esimesel päeval vastati mereteemalise viktoriini küsimustele, volditi ja kaunistati paberlaevu. Teisel päeval toimus merelahing (kastanimunadega pommitati vannis ujuvaid paberlaevukesti) ning võidukate kaptenite autasustamine.

Rapla- Merekultuuriaastat tähistati mitmekesiste mereteemaliste näituste ja ettevõtmistega:

Kehtnas näitus lastele „Mus voolab meremehe verd, ma täitsa vahvalt sõidan merd“, Kohilas valla lasteaialaste töödest kunstinäitus „Meri” ja merineitsite meisterdamine Kohila Mõisakooli õpilastega, VanaVigalas väljapanek „Näoga mere poole”. Märjamaal kohtus õpilastega meremees Ivo Tiits ning toimus Märjamaa Muusika- ja Kunstikooli laste merekultuuriaasta näituse pidulik avamine ja eksponeeriti näitust aveART „Saviga merelugude poole“, mille autoriteks olid algklassilaste saviringi õpilased.

Kohtumised kirjanikega

Põlva- Parimaks raamatukogu ja raamatuid tutvustavaks ettevõtmiseks peame kohtumisi autoritega.

Võru- Kõik kohtumised autoritega olid rahvarohked ja töid hiljem palju positiivset tagasisidet.

Marko Kaldur Tähekiirega

Suvel raamatukogutöötaja ei puhka- erinevad suvelugemisprogrammid

Paide- Suvelugemine oli seotud linna sünnipäevaga Loeme 725, eesmärk oli lugeda suve jooksul 725 raamatut- samapalju kui linnal vanust.

Võru- Üha enam kogub osalejaid keskraamatukogu poolt korraldatav maakondlik suvelugemise programm Laste-Raamatu-Suvi .

Tartu- Suvel oli esimest korda kodulehel mõistatamismäng”Mõista, mõista...” mille küsimused olid seotud raamatukogu, kirjanike ja andmebaasidega.

Rapla- tänu suvelugemis programmile on Rapla näitajad lastetöö alal kõik plussis

Rakvere- igasuvise **lugemisprojektiga – lahedaima suveraamatu valimisega**, mida teeme 2007. aastast alates. Aasta jooksul (juunist juunini) ilmunud uudiskirjandus on seatud suvekuudeks (juuni-juuli-august) näitusele, lugejad hindavad raamatuid pärast lugemist 5 palli süsteemis. Kõik eakaaslaste antud hinnangud jäävad järgnevas kooliaastaks soovitusel või hoiatusena teistele nähtavaks. 2016. aastal täideti lahedaimate suveraamatute valimisel 471 hindamissedelit, rohkem oli hindajaid algklassiõpilaste seas, vanemad hindajad eelistasid ka siin ikka ja jälle tõlkeraamatuid.

Koolivaheajad raamatukogus

KOOSTÖÖ huvi- ja noortekeskustega, muuseumidega

Haapsalu

Kolm laste ja noortega tegelevat asutust Haapsalus – Iloni Imedemaa, Haapsalu Noorte Huvikeskus ja keskraamatukogu lasteosakond korraldasid märtsi koolivaheajal 1. – 4. klassi lastele ühise linnalaagri. Merekultuuriaastale sobivalt oli laagril lõbus pealkiri „Kõige tähtsam on leida paat!“. Iloni Imedemaal toimus “Huvitavate maitsete päev”, kuhu lasteraamatukogult tehti selleks puhuks rändnäitus põnevatest laste kokaraamatutest.

Suvesündmuste sari „Suvi Iloni aias”, aitas läbi viia IX klassi lõpetanud õpilane.

Sügisvaheajal osales lasteraamatukogu ühe mänguväljana muuseumifestivalil „Avatud mänguväljad”, olles avatud ka neljal järjestikusel pühapäeval, nii oli lasteosakond 10. oktoobrist kuni 12. novembrini avatud igal päeval.

Vabatahtlikud raamatukogus

Haapsalu IX kl. õpilane

Tallinn- vabatahtlikud raamatukogus Saksamaalt, Prantsusmaalt

Alates veebruarist sai algus koostöö muusikaosakonna ja noore vabatahtliku Evelyn Kapiga ning tema kaudu Mondo MTÜ-ga.

Kännukuke raamatukogus vabatahtlik Ksenia Shvedi eestvedamisel kuus noortele suunatud tegevust. Koos tehti pöördumine ägedatele, positiivsetele ja loominguilistele noortele, keda oodati Kännukuke raamatukogu noorteala kujundama ja mõnuses atmosfääris aega veetma.

Valga: „Hästi sujus koostöö meie vabatahtliku PhD Ene Mägiga, kes hakkas tegelema lastega „Pisipõnni mängutundides”. Neisse tundidesse said vanemad laupäeviti oma lapsed jätta kaheks tunniks tarkust koguma, meisterdama, mängima. „

Isetegemist õpetav Karukäpaklubi algkoolilastele, aitas läbi viia vabatahtlik Triinu Klaus.(Pärnu)

Raplas vabatahtlik VIII kl. tüdruk sel suvel.

Lugemiskoerad töötavad pea kõikides maakondades, Rapla alustab tänavu.

Rakvere- Jätkuvad hästi sissetöötatud projektid: „Tule loe Hekule!“, „Tule loe Nallele!“

MEIE TÖÖD JA TEGEMISED

VILJANDIMAA

!!! klubiline tegevus ja teemanädalad

Mõisaküla raamatukogu koostas koostöös klassiõpetajatega soovituslikud lugemisnimekirjad, milles kajastus uuem laste- ja noortekirjandus. Samuti on traditsiooniks saanud raamatututvustused, milles lapsed soovivad eakaaslastele erinevaid raamatuid - „Mina loen“

Teemanädalad raamatukogus on leidnud õpetajate seas poolehoidu ja meie poolt pakutud ürituste kuulajaskond oli möödunud aastal arvukas. Aasia kultuurile pühendatud nädalal vestlesid lastega külalised, kes olid aasia kultuuriruumiga vahetult kokku puutunud. Jõulunädalal pajatati möödunud aastal Päkapi küla tööderohketest tegemistest. Teemanädalad toovad lapsed koos klassidega raamatukokku.

Väikeste sõprade meisterdamisklubi (1-2X kuus) 1.-4.klass. Klubiline töövorm, milles kooskäivatele lastele loetakse raamatut ja osalejad meisterdavad igal korral midagi põnevat.

Nt. Lauamängude klubi

Teemanädal „Ametid”- iga päev erinev- politsei, esmaabi, juuksur, täto, skaudid, seljakoti pakkimine

Põhikoolide mälumäng „Pähklipureja“- 10.hooaeg, 6.-9.klassi õpilastele läbi õppeaasta kestev mälumäng.

Olustvere raamatukogu (Suure-Jaani harukogu) emakeelepäeva tähistamine keelejooksuga

Tääksi raamatukogu (Suure-Jaani harukogu) kirjanduslik jõulumäng „Leia raamatukogust päkapikud Yoko, Peka ja Päka“

HAAPSALU

Lastekogus toimuvast teavitamiseks ning uudiskirjanduse tutvustamiseks avati jaanuaris lasteosakonna Facebooki konto.

2017. aastal on plaanis katsetada lisaks laste lugemishuvi ergutamisele ka lasteaia- ja kooliõpetajate teavitamist raamatukogu poolt pakutavatest võimalustest.

Väga lasterohke oli ka Ernst Enno nimeline etluskonkurss ning Lastefestivali Lapsepõlvemaagia raamatukoguga seonduvad sündmused.

Poiste lugemishuvi toetamiseks on kavas viia raamatukogus läbi just neile suunatud raamatutundide sari.

Kõikidesse Haapsalu koolidesse on kavas viia igal kuul lasteosakonna plakat uute raamatute ning peatselt toimuvate sündmuste infoga.

LÄÄNE VIRUMAA

- Tähistati Põhjamaade raamatukogunädalat ettelugemisega hommikuhämaruses. Jänedal tehti seda näiteks lossi pööningul, kus räägiti ka viikingite kultuurist. Ka raamatukoguööd pakuvad lastele jätkuvalt põnevaid elamusi.

Raamatu „Pisike puu“ kätteandmise üritusel Ulvis olid ka Põlula kodutütred, kes lugesid ette naljalugusid ja aitasid vanematel lapsi hoida.

Rakvere

Nukitsa konkurssi laiendav projekt „Lasteraamat ületab uudiskünnise“

Projekti rahastas Hasartmängumaksu Nõukogu.

Projekti eesmärgiks oli õhutada lapsi otsima Nukitsa konkursi raamatutest nõ uudiskünnist ületavaid sündmusi, nähtusi, suhteid, üllatusi ja neist oma nutiseadmeid kasutades koostama raamatuid reklaamivaid uudisklippe, millest saaks kokku uudistemagasiin „**Lastekirjanduse TV**“, mida on võimalik vaadata You Tube`is; panna iga lapse taskus pesitsev nutitelefon teenima raamatute tutvustamise ja lugemise populariseerimise õilsat eesmärki. Et last märkamatul moel ka harida, siis soovisime arendada laste loovust lasteraamatutes kujutatute baasil uudiste koostamise läbi, pakkuda neile võimalust läheneda lasteraamatutele ootamatust vaatenurgast ning õhutada mõtlema, mis on uudisväärne sündmus või nähtus.

Projekt „Pildi sisse minek“

Projekti rahastas Hasartmängumaksu Nõukogu.

Kunstnikud külla. Projekti suurejooneliseks finaaliiks kavandasime projektiklassidele kevadised kohtumised kokku 8 kunstnikuga. Piret ja Jüri Mildeberg on peaaegu kohalikud, OMAD, nagu nad ise ütlevad ja on varemgi nõus olnud meie "hullustes" osalema. Kaks kohalikku kunstnikku - Riho Hütt ja Alge Sard – olid ka varmalt valmis kaasa lööma. Tänu Kertu Sillaste heale lobitööle võtsid lisaks temale Rakvere teekonna ette Tiia Mets, Ulla Saar ja Gerda Märtnens.

projekt „Raamatukotid lähevad lasteaeda“

projekti „Kasvulava“ arendamine, et pakkuda erinevate huvialade, hobide ja annetega noortele esinemiskohta, näitusepinda, ruumi ja tuge nende erinevate ideede teostamisel. Plaanis on pakkuda lastele ja noortele lõngagrafiti abil loomingulise ise- ja ühistegemise võimalust kulunud toolidele särtsakama ilme andmisel.

HIIUMAA

Lauka raamatukogu töötaja vahendusel said Lauka kooli 1-4 klassi õpilased iga kuu tuttavaks ühe kirjanikuga., lisaks loeti sel kuul siis tema loomingut, arutati loetu üle ja joonistati pilte.

Kõrgessaare raamatukogus tähistati emakeelepäeva hiiu keele õhtuga, kus eakad õpetasid lastele hiu keelt.

JÄRVAMAA

Paide Keskraamatukogu lasteosakonna 2016 aasta õnnestunumaks näituseks kujunes **Meie lapsepõlve nukud**. Kokku saime 114 erinevat nukku, kõigil neil oli ka oma lugu : oli Siberis käinud nukk, Leningradist ostetud neegriplika, pulmaautot kaunistanud nukk jne .

PÕLVAMAA

Peri raamatukogus- võru keele nädal “Kullõ, ma loe sullõ!”

Ülemaakonnalise kirjandusliku otsimismängu “Raamatuga sõbraks” läbiviimine .Vastata tuli seitsmele küsimusele eesti lastekirjanduse klassika kohta, neid võis otsida nii kodus kui raamatukogus. Lahendada võis üksi või grupiga või hoopis perekonniti.

Väga populaarsed on jätkuvalt igasugused kirjanduslikud loteriid .

TALLINN

Võrreldes möödunud aastaga on alla 18-aastaste laste ja noorte külastuste arv langenud 4,4%. Kasutajate arv on langenud 3 %. Kojulaenutuste arv on aastaga langenud -4,2%.

Alustasime ka koostööd Õpetajate Lehega, kuhu kirjutame iga kuu raamatusoovitusi rubriiki Tallinna Keskraamatukogu soovitab .

11. märtsil kuulutas Euroopa Parlamendi Infobüroo Eestis, et 2016. aasta Karl Suure Euroopa Noorteauhinna kohaliku vooru võitja on Kristel Palk koos oma projektiga „Skype raamatuklubi“. 30. juunil teatas Sihtasutus Archimedes, et projekt „Skype raamatuklubi“ kuulutati Euroopa Komisjoni ning Eesti Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt preemia „Aasta võõrkeelealane tegu“ võitjaks .

Tallinna Keskraamatukogu koordineerib üleriigilist projekti „Noor, loo, too – kunst raamatukokku!“. 2018. aastal pakuvad raamatukogud EV100 projekti raames noortele kunstnikele (14–26-aastased) võimalust eksponeerida oma kunstitöid raamatukogudes.

Aardejaht

2016. aastal viiendat korda toimunud aardejaht on otsimis- ja orienteerumismäng, mille käigus külastavad lapsed erinevaid raamatukogusid ja koguvaid teadmisi. Igas raamatukogus saavad lapsed lahendada ristsõnu ja mõistatusi, meisterdada, joonistada ja otsida ka aardeid ehk auhindu. Sellel aastal oli Aardejaht esmakordselt ülelinnaline, kaasatud olid kõik Tallinna keskraamatukogu haruraamatukogud ja osakonnad. Igal aastal on uus teema – sel korral olid lapsed detektiivideks, jahtides aardeid krimiülesandeid lahendades.

Mängu eesmärgiks on õhutada raamatukogus käimist ja teadvustada lastele koduraamatukogust kaugemate raamatukogude olemasolu. Tagasiside Aardejahile on igal aastal olnud väga positiivne, sest programmi olemasolu aitab lastel huvitavalt aega veeta ja nii lapsed, kui ka nendega kaasas käinud vanemad tunnistavad, et muidu nad ehk ei oleks sattunudki teistesse haruraamatukogudesse. Kindlasti korraldame Aardejahti ka 2017. aastal. Aardejahti veab Väike-Õismäe raamatukogu.

Rollimängulised raamatukogutunnid, eriti populaarseks on osutunud Kõlavalt kõlama ning Mõrvamüsteerium .

Lugemise põimimine muu tegevusega

Paepealse raamatukogus kodutöö klubi, kuhu ootame lapsi, kes vajavad abi referaatide kirjutamisel või koduste ülesannete lahendamisel Laagna raamatukogus ja Pääsküla raamatukogus.

KLUBILINE TEGEVUS- raamatuklubi, lugemisklubi, omaloominguklubi, lauamänguklubi, ulme-ja fantaasiaklubi, kunstiklubi, Nerdfighterite klubi, mis on alguse saanud John ja Hank Greeni ümber koondunud Youtube-kogukonnast.

Mondo dokfilmiõhtud

Alates veebruarist sai algus koostöö muusikaosakonna ja noore vabatahtliku Evelyn Kapiga ning tema kaudu Mondo MTÜ-ga. Projekti „Vaata ja muuda” raames hakkasid muusikaosakonna videosaalis toimuma Mondo dokfilmiõhtud noortele. Mondo dokfilmiõhtutel näidatakse filme aktuaalsetel ja mõtlemapanevatel, sageli globaalse ulatusega teemadel (inimõigused, lõimumine, arengukoostöö, haridus, keskkonnaprobleemid jne). Vaatamisele järgneb arutelu. Olenevalt teemast ja filmi

pikkusest on mõnikord olnud võimalik kutsuda vestlusringi ka ekspertidest külalisi.

Projekt: Kirjutamise Klubi

@Raamatuklubi lastele

Koostöös Kadrioru raamatukoguga sai Torupilli raamatukogu ka sel aastal Kultuurkapitali rahastuse kirjanduslikule projektile „@Raamatuklubi“. Projekt toimub koostöös Eesti Rahvusringhäälinguga. Projekti raames kohtuvad lapsed eesti lastekirjanike ja nende raamatute illustraatoritega. Kohtumistel räägivad kirjanikud oma kirjanikutee algusest ja sellest, kuidas tekib mõte kirjutada raamat ning loevad ette katkendeid oma raamatutest. Illustraatorid räägivad samuti oma tööst ja joonistavad saates autori jutu järgi uue pildi. Kohtumine salvestatakse ja pannakse järele vaatamiseks veebi (www.lastejaam.ee). 2016. aastal käisid kohtumistel Jaanus Vaiksoo, Indrek Koff, Ulla Saar, Leelo Tungal ja Regina Lukk-Toompere.

Projekti vedas Torupilli raamatukogust Siiri Alvela. Lastejaama poolsed koordinaatorid on Liis Mehine ja Kadri Tiisel.

Skype raamatuklubi

Juba kolmandat hooaega toimuv „Skype raamatuklubi“ on lugemist, teksti mõistmist ja teksti üle arutlemist arendav ning silmaringi laiendav ürituste sari, mis on suunatud 10.- 12. klasside noortele. Skype-konverentskõne vahendusel luuakse Tallinna koolinoortele võimalus oma eakaaslastega teisest riigist reaalajas suhelda ja arutleda kirjanduse üle. Projekti käigus tehakse koostööd teiste riikide raamatukogudega. Noorte arutelusid juhivad kirjandus- või kultuuritegelased.

VALGAMAA

Taagepera raamatukogu – koostöös kirjandusõpetajaga soovitatakse aktiivsematele lastest lugejatele uuemat kirjandust, mida nad saavad kirjandustunnis ka teistele tutvustada. Toimib väga hästi, eriti põhikooli viimases astmes.

TARTUMAA

Noorteüritused aastal 2016: Jätkus noorte pop-up kirjanduskohviku ettevõtmistes osalemine. Koostöös Tallina Keskraamatukogu võõrkeelse kirjanduse osakonnaga sai teoks kaks Skype-kirjandusklubi, Toimusid öised võrgupeod laste ja noorteosakonnas

Uute sündmuste kirja lähevad “Lutsu Vutt 2016” (interaktiivne jalgpalliturniir) ja Võrgupidu arvutimängu friikidele. Jätkasime noorte kirjanduskohvikutel osalemist ja korraldamist. Teoks sai esmakordselt Tartu Noorte Luuleprõmm. Üritus, kus osalejad esitavad oma luulet ja neid hindab nii žürii kui publik. Luuleprõmm toimus kahel korral – jaanuaris ja novembris.

Kodulehel olevaid raamatusoovitusi koostavad: noortele Ädu Neemre, väikelastele ja algkooliealistele Anu Amor-Narits ja Piia Tuule, “Lemmikloomaringi” tekste kujundab Ewa Roots (Urd). Ristsõna (iga kuu) ja Raamatumängu (kahe kuu tagant) koostab Piia Tuule.

Traditsiooniline Tartumaa lasteraamatupäev „Nali naljaks”, seekord juba 15. sai teoks koostöös Tartu valla raamatukogudega ja toimus Kõrvekülas .

Toredaks algatuseks on Lohkva raamatukogus (Luunja vallaraamatukogu) lastele korraldatav loovustuba kord nädalas ja RAMSIK, mis on Luunja valla lasteraamatukogutund, kus lastel on võimalik iga kuu viimasel laupäeval leida huvitavat tegevust läbi raamatute, kunsti, meisterdamise, teatri jm. kaunite kunstide kaudu.

PÄRNUMAA

Traditsiooniline raamatukogukuu külaskäik tehti ka Pärnu Haigla lastehaiguste osakonda. Pärnu Keskraamatukogu lasteosakonna töötajad käivad iga aasta oktoobris Pärnu Haigla lastehaiguste osakonnas raamatukarusselle korrastamas ja viivad läbi ka töötoa, kus lastele eelnevalt loetakse ette üks lugu ja pärast arutletakse selle üle ja lapsed joonistavad ka pildi.

Raamatukogu tunnustas aasta jooksul silma jäänud lugejaid. Selgi korral kutsuti raamatusõpradest lapsed koos peredega raamatukokku vastu võtma auhinnaraamatut ja tänukirja tiitliga „Tubli lugeja 2015“. Auhinnaraamatud andis üle linnapea Romek Kosenkranius .

!!!!Noored loevad ka hästi palju inglise keeles. Raplas ka

Libatse kooli õpilaste lugemisharjumuste kujundamiseks alustas raamatukoguhoidja 2016. aasta sügisest lugemiskettide punumisega. Keti pikkust kasvatavad loetud raamatud ehk üks loetud raamat lisab ketile ühe lüli. Selline keti kasvatamine motiveerib ja suunab raamatu juurde, sest lugemisharjumus algkooliealistel on veel kujunemas. „Karupoeg Puhhi“ ilmumise 90. aastapäeva tähistasid lapsed Puhhile heade soovide raamatu kirjutamisega. Ilusaim soov „et sul iga päev hea tunne oleks“ sai raamitud raamatukogu seinale.

Pärnu 9. klasside noortega kohtus muusik, kirjanik, poliitik, riigikogu liige Mihkel Raud, kes rääkis noortele sellest, kuidas lugemine ja loominguga tegelemine laiendab silmaringi ning avardab maailmapilti. Raud jagas lugemissoovitusi, just eriti poistele sobivaid raamatuid. Samuti rääkis ta sellest, kuidas noored saavad kaasa rääkida poliitikas ja miks on just nende arvamus oluline. Pärast kohtumist tekkis Raua poolt soovitatud raamatute järjekord.

RAPLAMA

Ettevõtmist „Öö raamatukogus” korraldatakse Hageri, Kaiu, Kuimetsa ja Järvakandi raamatukogudes. „Vahvaks traditsiooniks on kujunemas „Öö raamatukogus“, mis toimub sügisel, viimasel õhtul enne koolivaheaega. Ettevõtmine on mõeldud esimese kuni kolmanda klassi õpilastele. Üritus on ligi 16-tunnine ja sisaldab mängu, vahvat külalist, lugemist ja raamatukoguund,” kommenteerib Rita Merekivi Järvakandi raamatukogust.

Uudne nukuetendus oli Laukna raamatukogus: „Nukuetenduse jaoks sai iga laps endale ühe tegelase põhjal mänguasja, millega ta etteloetu põhjal oma rolli mängis. Selline kaasamängimine meeldis lastele ja seda formaati saab edaspidigi kasutada.”

Omanäoline ettevõtmine „Mängime kino” on populaarsust kogunud Purku raamatukogu juhataja Rael Padjuse eestvõtmisel Raikküla vallas.

NARVA

Neljandat aastat jätkus projekt „Raamatukogu kotis“. Projekti eesmärk on tutvustada nii lastele kui ka täiskasvanutele põneva lastekirjanduse mitmekülgust. Huvi antud projekti vastu kasvab iga aastaga.

Lugemine Hingele (10 üritust) 234 osavõtjat

Kohtumised lugemiskoertega (36 üritust) 385 osavõtjat

E-viktoriinid: Eesti raamatud-juubilarid, Kevad, kevad -kevade rõõm, Rändrüütli jälgedes, Sõna Narvast, Peipsi järv - hindamatu loodusand, Ajalugu läbi inimeste, Näoga mere suunas, Talvised lood

VÕRUMAA

Lastega tehtava raamatukogutöö kõige tänuolikum sihtgrupp – koolieelikud

Tehti pidevat individuaalset tööd raamatukogu külastavate täiskasvanutega – soovitati laenata raamatuid ka laste jaoks (Parksepa jt), kutsuti noori emasid koos väikelastega raamatukokku (Kääpa), veendi vanemaid registreerima ka koolieelikud lugejaiks, et laps tunneks end raamatukogus tähtsa ja oodatuna (Vastseliina jt).

Võru keeles ettelugemise võistlus „Kullõ, ma loe sullõ!“

Lasteosakonna traditsioonide hulka kuuluvad mudilaste jutulaupäevad. Nende hulgas oli mitu püsiklienti, kelle arengut on raamatukoguhoidjad saanud jälgida läbi mitme aasta. Mitmele perele on need üritused peamiseks koduse väikelapse sotsialiseerimise võimaluseks. Mõned venekeelsed pered toovad lapsi eestikeelse keskkonnaga kohanema.

KOOLIEELIKUD

Väliseeninduspunktid linna lasteaedades. (Võru)

projekt „Raamatukotid lähevad lasteaeda“ (Rakvere)

Jätkuvalt võtame meiltsi vastu linna lasteaedade temaatilisi raamatusoove. Laenutatud raamatud viib kord kuus kohale raamatukogu auto. Igakuiselt laenutame sel moel keskmiselt 150 teavikut.(Pärnu)

TULEMAS

Traditsiooniline ettelugemisvõistlus 20.oktoobril, seekord kooliteemalised raamatud, „Kõik on kõige targemad“, tuuritas Laste Vabariik, ootamisel ja tulemisel projekt „Aitan lapsi raamatute juurde“.

Kokku kirjutanud Kristel Murel

Rapla Keskraamatukogu